

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:
Középutca, Stein J. könyvkereskedése.
Szerkesztői szállás:
belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajonál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsplatz Nr. 60.)
Nyilvántartási czikk sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csatolandó.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, u. m.
kedden és pénteken és szombaton reggel.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

Julius—decemberi folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.
Fél évre 6 „ „ „ „
Évnegyedre 3 „ „ „ „
Egy órára 1 „ „ „ „

Az előfizetési pénzt kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Dacorománia.

(S.) Oly törekvések ellen, melyek komoly veszélyt rejtenek magokban, avagy legalább olyan szándékot árulnak el, melynek kivitele lehetséges, következményei károsok, — okszerűnek, sőt szükségesnek tartjuk a küzdést, ellenük küzdést; de delibábnál légszerűbb káprázatok ellen sikra szállani legalább is — felesleges fáradság.

Ilyen, egyfelől ábrándszerű légvárnak, másfelől agyremnek tünik fel előttünk a „dacorománia” eszméje is.

Olvasunk róla egyetmást, a román fiatalság közt elszórt iskolai tankönyvekben is kísért, sőt leendő térképét is közölték már némely ábrándozók, magunk is elméldünk fellelte, olyformán, miképp a „kör négyeszügüsitéséről”, az „örök-mozdonyról” vagy éppen a „bölcsék kövének” feltalálásáról szoktunk elméldkedni; de komolyan nem vettük soha, s azt hisszük: hamarabb jutand el — kellő tökéletesítés által — a gyakorlati alkalmazás céljához a „világ ama legnagyobb csodája”: Faber tanár beszélő gépe, hamarabb fogják ezt használni a néma, hallgatva szónokló országgyűlési képviselők, szerepüket nem tudó színészek stb. — sem mint a dacoromania valaha valósággá válhatna s Magyarországot a Tiszaig abszorbeálhatná.

Még ha az általánosan divattá vált nemzetiségi szédelésből venné eredetét, tán elismernék némi, ideig-óráig tartó jogosultságát, annyira, mennyire egy új szabású kabát számíthat; de mert genesisét ismerjük, tudjuk: hogy a dacoromania nem is román gondolat, hanem idegen agyban született, s idegen érdek támogatására feltalált emeltyű; csak sajnálni tudjuk azon román tulzókat, kik, bárha az idők rég megváltoztak, s az ok is rég megszűnt, mely miatt ez idegen portéka közibük importáltatott, még mind képesek a mellett rajongni s ámitni néhány könnyen hívő honfitársukat.

Jóllehet a románok „supplex-libellus valachorum” című 1791-beli kérvényében hivatkozás történik arra, hogy a románok állítólag Erdély öslakosai; hogy Töbötöm Esküllónél nem győzte le Gelut; hogy ez önként kötött szövetséget a győztes magyarokkal stb. a dacoromania eszméje teljesen formulázva legelőször egy szász lapban láthatott napvilágot.

Az 1848-ban május 29-én megnyílt erdélyi utolsó országgyűlést megelőzőleg a N-Szebenben megjelenő „Siebenbürger Bote” mellett következő című röpirat küldetett szét: „Von der Union, und nebenbei ein Wort über eine mögliche dacoromanische Monarchie unter Österreichs Krone. Geschrieben im Mai 1848. (Hermannstadt, Martin Hochmeister'sche Buchhandlung per Theodor Steinhäussen)”

E röpirat célja egyfelől a brassóiak megrémítése volt, kik kitűzvé a magyar nemzeti lobogót az „unio” mellett nyilatkoztak volt, míg a szebeniek ellene tüntettek, s ennek folytán az országgyűlésre menő szász követek „unio” ellen hangolása, — másfelől és főleg: a más nemzetiségek, különösen a románok felriasztása a magyar ellen.

A névtelen szerző bárha elismeri, hogy Erdély akkor már a magyar koronához tartozott, midőn II. Geyza magyar király a szászokat ide hozta, s a királyföldre telepítette, ugyanazon királyföldet, sőt egész Erdélyt nemcsak a lajhántúli birodalomba, ha-

nem egyenesen Nagy-Németországba akarta kebelezní; a mi pedig legsajátosabb, hogy ezen maroknyi szászának a nagy német törzshez leendő annexióját egy dakoromán imperium felállításával akarta elérni. Hogy ezt ő maga nem hitte, hanem azért annál inkább igyekezett elhitetni azokkal, a kik számára e csodaszer, e maszlag kigondoltatott, mutatja az, hogy az akkori mámorból maig sem tudnak némelyek kijózanodni. Még mind vizshangzik füleikben a szász Syren császsava, s nem veszik észre, hogy a kifacsart czitrom nem igen megtisztelő szerepét maguk is lejárták már.

Ezeket akartuk röviden érteni ismeretvéln a dacoromania eredetét, mielőtt reproduálnók azt, mit a „Századunk” egyik közelebbi számában e tárgyról igen helyes felfogással mond.

„Tegyük fel, mond e lap, hogy ha tán nem messze jövőben kitörendő bonyodalmak esetére az északi szövetség egyik hatalmas sakkban tartás kedvéért, felfegyverezvén a román népet és saját hadaival támogatva, elfoglalni segítné Erdélyt, s be a Tiszaig Magyarországot és a természetes határokat illuzoriussokká téve, pl. Balászfalvárát ültetné Ruménia királyául I. Károlyt, vagy valamelyik román nemzeti nagyságot.

Vajjon meddig állhatna fenn és minő kormányzati rendszerrel azon állam, melyben az értelmiség, a vagyon az elnyomott rész, a magyarság kezében van? Mily forrongások, mily borzasztó testvérháború és vérengzések színhelyévé lenne ezen új állam? Hogy tudná fentartani a kapcsolatot a két óriási hegység által elválasztott országrészekkel a központi kormányzat, akkor, midőn kétségkívül folytonos guerilla harcok nyugtalanítanak az utakat, városokat, falvakat?

Vagy tán az idegen sereg benmaradna a római ösök unokái támogatására? — Hisz akkor amaz állam vasalljává lenne Dacorománia, s aztán tarthatna-e örökké az idegen hadak megszállása? De minő elem vezetné a kormányzást? Mert hisz látjuk, hogy értelmiségők mily csekély számarányban áll.

Elnyelni, azonosítani csak akkor szokott egy nemzet másikat, ha oly anyagi és szellemi fölénye van felette, melynek emez ellenállni nem képes.

Tán roppant mérvű proscriptiókkal irtanák ki a magyar értelmiséget és vagyonos osztályt? Ennek ideje lejárt, de nem is idézné elő a kívánt eredményt.

Mert ez végelekeserű harcra vezetne, s a végerőfeszítésben a nyugatról is támogatott magyarság fegyvere aligha nem a román testvérek részére juttatná a rövidebbet, midőn az ökök és a fegyver uralom, a hódítás korszakában is hódítva diadalmaskodott, otthon házi tüzhelyénél minden védelmi és támadó eszközzel ellátott, s a római vitézség korához és erejéhez jóval közelebb álló Dácia népén.

Ime visszazsallunk a középkor, a sötét harcok korszakába is, hogy a végső argumentumra, az ultima ratióra, az erőszakokra is tekintetethetessünk.

Azonban erre nem kerülhet a dolog. Nem, mert bárminő alakulást vegyene is a hatalmi csoportosulások, bármennyire menjen is a berlini kabinet szövetségi lekötöztetésében, az egyensúly megzavarása ellen, egész nyugat mint egy ember kelne fel. — Sőt maga Poroszország is csak addig támogatná szövetséges társát, míg németegységi céljait elérte, mert a keleti szomszéd útjába, ennek tulságos terjeszkedése következtében rögtön gátat emelve maga feltékenysége és saját érdekeinek sugallata folytán.

Az európai egyensúly kérdése, melyet oly jelentékenyen megzavart Lengyelország felosztása, Oroszországnak csak kisebb érdekek kielégítésére, de Konstantinápolynak jövő terveire egy állam részéről sem enged maradandó szövetséget.

Aztán végre ne feledjük ki a népeket, ne feledjük ki a közvéleményt, mely tartós nagy pusztulással, vérengzéssel járó kabinet és terjeszkedési háborúk, s az absolutismus hódításai ellenében határozottan kárthatóan nyilatkozik már is. És vajjon oly messze lenne-e azon kor, melyben a népek egyes becsyágyú dynastiák és diplomaták eszközeként szó nélkül mészároltassák magokat?

Az egyensúly kérdése azt kívánja, hogy itt középen egy cultur állam szilárduljon meg, mely északra felé erős védőfalat képezzen, keletre pedig a civilizációt terjesztsze.

Vajjon Dacoromania képes lenne-e erre, s ha nem, vajjon alakulását elnézné-e nyugat? — Törné-e, hogy az absolutismus, vagy az álakotmányosság újabb telepe, s az északi hatalom fegyvertára legyen?

Avagy képes lenne-e Dacorománia, még ha megszilárdulna is ama nyomásnak ellenállni?

Meglehet, hogy megvalósul valaha a nagy román birodalom álomképe, de ahhoz a román nép művelődésének és vagyonosodásának oly természetfeletti ugrásokat kell tennie, — hogy maga mögött hagyja mindkét tekintetben a többi testvér nemzetiségeket, s mind anyagilag, mind szellemileg föléjük kerüljön.

Jobb lesz tehát izgatás és ábránd helyett a jelennek élni, nevelni a népet, közreműködni az alkotmányos állapot, s a közös haza javára. Jobb lesz tovább is együtt élni a magyar testvérekkel való kapcsolat árnyékában, Ime Ruménia önálló román állam, s minő állapotok vannak ott, minő zavar, pedig tisztán románokból áll, minő rendezetlenség, minő hullámság a külérdekek nyomása következtében, mily hátramaradás minden tekintetben!

Ne kívánják a jelen állapotért amazt cserében, mert vesztenek vele.

Versenyezzenek inkább a román testvérek a népnevelésben, s támogassanak e törekvésünkben, hogy megfélemlhessünk keletet polgárosító feladatunknak.

Nem visszavonás, hanem a közös üdvös cél előmozdítására törjenek.

Meg vagyunk győződve, módunk is volt tapasztalni, hogy a higgadt józan román hazafiak, kik a politikai valóság és lehetőség tényezőivel számítanak, nem vallják amaz ábrándozók nézeteit, nem izgatják a népet, s nem melengetnek elérhetlen vágyakat, mert tudják, hogy amaz álomkép ez idő szerint nem egyéb, mint chimaera.

Mindenekben osztjuk e helyes nézeteket, s azt hisszük, hogy miután a románok valamint a politikai jogok, ugy nyelvök és vallásuk szabad gyakorlatát a többi nemzeti-iségekkel egyenlő arányban élvezik, nyugodtan megférhetnek, s gyarapodhatnak a magyar korona és alkotmány jötevő árnyékában.

Horváth Boldizsár miniszter és országgyűlési képviselő beszéde választóihoz.

(Folytatás és vége.)

Szombathelyen, aug. 17. 1868.

Mely oldalról közel a veszély? — kérdik önök.

Nem, öh nem küllenségtámadásaitól féltém én azt, saját hazánkban, saját sorainkban vannak azok, kik az elégtelenség ostromait intézik az épület alapjai ellen.

Valóban, saját szerű jelenség, uraim! Alig emeltük fel az épületet, s már is, a helyett, hogy gondjainkat annak belső elrendezésére irányoznók, arról vitatkozunk: hogy leromboljuk azt, s helyébe más alapokon, más stylum egy újat állítsunk.

Akár legyen ez meggyőződés, akár pedig csak pártactica: a házra nézve egyaránt végezetes, egyaránt veszélyes dolognak tartom; mert ha sikerülne a nemzet érzületében ellenszenvet gerjeszteni a mű iránt, melyet számára alkottunk: akkor nem igen lehetne számítanunk arra, hogy a nemzet érdekelve érezze magát, fentartani, javítani s a viharok ellen megvédeni azt, a mi neki nem tetszik, s könnyen megtörténhetné, hogy az ekkép elhanyagolt, pusztulásnak indult épület éppen akkor szakadna nyakunkba, mikor arra legnagyobb szükségünk van.

Félek, nehogy ugy járjunk, mint azon örkös, ki a helyett, hogy örökségbe nyert birtokát rendes művelés alá venné, csak lakházára fordítá összes gondjait; lerombolá a régit, emelt helyébe újat, s midőn ez sem felelt meg izlésének, lerontá ezt is, hogy új terv szerint ismét más hozzon létre, s e mívelteté addig folytatta, míg elhanyagolt gazdasága pusztulásnak indult, jövedelemforrásai elapadtak, pénze és hitele elfogyott, s elvégre nemcsak az anyagi gondná, s izléssel tervezett palotát fel nem építhet, sőt egész ösi birtoka dobszóra került.

Vagy ugy járhatunk, mint az, ki egy erősz-

kos rendülés következtében elvesztette az egyensúlyt, s esése közben oly veszélyes sérüléseket szenvedett, melyek miatt sokáig nem birt lábra állani, s midőn ez hosszú küzdelem után elvégre sikerült neki: folyvást igaztatták az alapot, a melyen állt, ugy, hogy ha nagy ügygel-bajjal fenn tudta is magát tartani, de erejét, tevékenységét kifejté-
nie, munkához fognia lehetetlen volt.

Pedig, t. polgártársaim, mi éppen nem dicsekedhetünk az erő fölélegével, s az időből is annyira kifogytunk, hogy csak a munka és az idő helyes beosztása által hozhatjuk helyre ama roppant hátramaradást, melyet a haladás terén önbizánk nélkül szenvedtünk, s melyet helyrehozunk életkérdés reánk nézve egy oly korban, melyben csak a műveltség ad a nemzeteknek életjogot, s melyben a nemzetek sorsát még a csatamezőn is a szellem előnye döntik el. Ily időkben erőnk és az időt pazarolnunk annyit tesz, mint a nemzet életét kockázra vetni; ily időben a talapot folyvást ingatni lábaink alatt nem egyéb, mint a nemzet életerejét megszibbasztani.

Még mindig a nemzeti önállóság és függetlenség azon fényes jelszavak, melyek után az ostromhad indul, még mindig a nemzeti önállóság és függetlenség feladása azon vád, mely politikánk ellen intéztetik.

Egy párhuzam e nemzet multja és a jelen közt, elég e vád cáfolatára; mert utolsó háromszáz éves történelmünkben nem bir senki egy olyan korszakot felmutatni, melyben e nemzet akár nagyobb belszabadságot élvezett, akár pedig a külvilágonk intőzéseire csak távol is oly mérvű befolyást gyakorolhatott volna, mint most.

És lehet-e ott a nemzeti önállóság és függetlenség elvesztéséről szó, hol már maga a szövetség eszméje, mely a köztünk és Ausztria közt létrehozott viszonyban nyilatkozott, két önálló és független fél létezését feltételezi?

Nem uraim! E szövetség nemcsak nem feladása nemzeti önállóságunk és függetlenségünknek, sőt inkább biztosítása annak, éppen ugy, mint a magánvállalkozások terén néha csak az egyesülés, társulás útján biztosíthatjuk azon célt, melyet egyenkint egyikünk sem volna képes elérni.

Arról is vádolnak bennünket: hogy politikánk nem volt nyílt, őszinte és férfias.

Sőt igenis az volt.

Hiszen éppen mi voltunk azok, kik nem kecsgettünk a nemzetet hin ábrándokkal, kik nem ígértünk neki oly Eldorádót, mely felment bennünket minden további munkától, az adó és hadviselés terhet megszünteti, és még tudja Isten, minő boldogságot rejt méhében.

Sőt ellenkezőleg, azt mondtuk és azt mondtuk: nincs oly boldog ország a civilisált világban, mely az adót nélkülözhetné, s éppen azért törekvünk nem annak megszüntetésére, hanem oda van irányozva: hogy a nemzet vagyonosodását emeljük, miszerint azon adót, melyet most súlyosnak érez, ezentul könnyebben elviselhesse; a mi földolog, arról akartuk és akarjuk a nemzetet biztosítani, hogy jövőre minden fillér, a mit fizet, saját céljaira, saját hasznára fog fordítani, s a csatamezőn többé ne idegen érdeket, hanem saját édes hazája érdekeit fogja védeni.

Mi nem regéltünk a nemzetnek ösi dicőségéről; mi nem hízeltünk balítéleteinek és gyengeségeinek, azt mondván: „nagy és hatalmas vagy, nemzetem, óriási erődtől remeg a világ, s akaratod előtt mindenki meghajol”; sőt inkább a tulbizakodástól, erejének tulbecsülésétől órtuk és óvjuk a nemzetet, s a mult helyett, melyet vissza nem hozhatunk, a jövőre utaljuk, mely előttünk nyitva áll, s melyet részünkre kedvezően alakítani, saját életrevalóságunktól függ.

Mi nem mondtuk és nem mondjuk a nemzetnek: „ime, elértük a célpontot, melynek árnyékában kipihehetjük magunkat, s megnyugtatunk babérainkon”; sőt azt mondtuk és azt mondjuk: a cél még távol van, s csak az ut van megnyitva előttünk, mely oda biztosan elvezet, fel, itt a verseny kezdete!

Mi nem tartottunk a nemzet elé cifra salangokat, mi nem hitgettük azt tires phrasisokkal, mint gyermeket, kit engedelmességre akarnak szoktatni; hanem mi a nemzetet ugy tekintettük, mint nagykoru férfit, ki teljes tudatával bir a czélunk, melyre törekszik, de egyszerűsággal saját erejének és azon akadályoknak is, melyeket le kell küzdenie, s elégnék tartjuk azt mondani a nemzetnek: „itt a pálya, ott a cél: előre!”

Ha e politika nem volt nyílt, őszinte és férfias, akkor a hiba nem bennünk, hanem a fogalmakban rejlik.

Ezen politikának voltam én egyik szerény harcosa eddig, s ezen politikának akarok lelkem meggyőződése szerint híve maradni a jövőre is!

Jelszavam: nem bolygatni a közjogi alapot, hanem a nemzet összes erejét a belreformokra irányozni, s e téren azon művet, melynek az 1848. évi törvényhozás idő hiánya s a közbejött események miatt csak alapjait rakhatta le, ugyanazon szellemben kiegészíteni, s a szellemi és anyagi jólét emeltyűin a nemzetet minél előbb feljuttatni azon magaslatra, melyen azt többé akarva se lehessen ignorálni.

Meggyőződéseim: hogy bárhova forduljon a sors kockája, bármint legyenek a jövő alakulásai, de ha az isteni Gondviselés nekünk helyet szánt a jövőben, azt elfoglalnunk és megtartanunk csak azon érdemtől függ, melyeket az európai kultúra érdekeinek szolgálatában szereztünk, kitüntetni fogunk.

A kormány ez irányban fog haladni híven, következetesen; de, hogy törekvéseinek sikere legyen: a nemzet erőteljes támogatására van szüksége. E nélkül a kormány azon hadvezérhez hasonlítana, kinek jó haditervei vannak, de hadserege nincs.

Önök öntudatos hazaszeretői, mely a lelkesedést a mérséklettel mindig oly bölcsen tudta egyesíteni, a legjobb biztosíték nekem az iránt, hogy önök jövőre sem vonják meg őszinte támogatásukat azon politikától, melynek becsületes czélja: Magyarországot boldogabb, erősebb és hatalmasabbá tenni, mint volt valaha!

Lapszemle.

A „Sieb. Blätt.“ nagyon helyesen jegyzi meg azt, hogy a bécsi lapok azon cikkei, melyek a magyar kormány minden rendelkezését, lépését gyanúsítják, s hol erőszakoskodás, hol magyarosítással vádolják — azon forrásból kerülnek ki, honnan a comeshelyettes s az „ifjú szász“ reformpárt ellen szórták a rágalmakat. Abban is helyesen ítélik a „Sieb. Blätt.“ hogy ama cikkek írói azon burocrata hadból valók, mely Bach hűs-fazekait s a Gesamtösterreichba képzelt beleolvasd meggyőződését felejteni nem bírják; e mellett azt hiszik, hogy a szász nemzet testétől lelkétől az ő tulajdonok és tetszés szerint bolygathatják bármely irányban. Lehet, hogy a közjóért ily úton-módon bevált egyének közül többben vannak a királyföld területén; hanem az is bizonyos, hogy az irányadó egyneműség nem olyike a Rákospatak s a Wienerbach szomszédjában rontja a drága levegőt, mert hát a reactio arcát is közelről kell szemlélni, hogy a lassu suttogást is megérthessék, s a Cibin mellett lakó pártfelekek jelt adhassanak a posványba rohanásra.

Az efféle jelzések nem riasztják vissza az „ifjú szászokat“ a nemzetük érdekében is kívánatos szabadelvű megoldás munkájától; de a „Sieb. d. Wbltt.“ ártatlanul ültetőitől sincs mit tartaniok. Pedig ezek csakugyan pattognak! A „S. d. Wbltt.“ férfiai ültetnek annak, hogy a királyföldi hatóságok többsége oly utasításokat készített egyetemi küldöttei számára, melyek e lap bajnokainak tetszését bírják; sőt már arról is hebegnek e lapban, hogy a szász nemzet illetén magatartása felkeltheti a magyar kormány haragját. Mitől se tartanak jó urak! A magyar kormány tudni fogja, hogy ama utasítások mögött a Salmen által restaurált, az erőles, jelenleg megnyugdíjazott comes által a haza és alkotmányellenes eljárásra confirmált magistratusok és communitások állanak; hisz az utasításadást a brassói e nemű testületek kezdeményezték, s rögtön kinttunk, hogy csak 19 egyéniség rögöszméje forog fenn, mert a vidék begyűlt képviselői nem vettek részt a szavazásban. Fölösleges tehát a „Sieb. d. Wbltt.“ mentegetőzése, hisz senkinek sem juthat eszébe a szász burocratias és megcsontosult rendiség lomjainak lebegése: a szász nemzetet okozni. Pedig a „S. d. W.“ phalanxiában a rémülés hangja hallszik; hisz „jogfolytonosságról“ beszélnek a mi csak észvesztésre mutathat, mert a jogcontinuitásra ők bizony soha mitsem adtak, nem importálták volna különben a reicherathban faragott s-akat hat év előtt, azt hirdetvén, hogy a „szász egyetem“ szeszélyével szemben Magyarország jogfolytonossága mitsem ér! Avagy összevesszük talán a személyeket? A „Sieb. d. Wbltt.“ — ban a „vom Lande“ (talán an der Donau?) vitézkedő azt állítja, hogy a szászoknak nincs okuk a közelmúltban (1850—60) tanúsított eljárások felett pironkodni. Bizony mi nem rossz helyen kopogtattunk, bár utolag is a nemzet képében beszél a „Sieb. d. Wbltt.“; több mint bizonyos, hogy azon pártnak zászlóhordozója, melynek 1848—1862-ki tetteiről kiméletből kell hallgatni, s nem tapintat nekik hivatkozni azokra, ha mindjárt indemnyit is kérnének, mit a fátylvetvés által a magyar nemzet úgy is megadott. Végül meg kell jegyeznünk, hogy azok hivatkoznak most Deák és Weselényi szavaira, kik néhány éve Bach és Schmerling paragraphusaira esküdöztek, s a Magyarország és Ausztria népei által elítélt absolutismus szükséges voltát is bizonyították régebbi organumokban. Andrassy gróf ezen szavai, hogy a kiegyezés folytán „ne legyenek

gyűzők, ne legyőzöttek“ — a szász burocratiára nem alkalmazhatók, evvel senkinek sem jut eszébe pactálni — lim-lom ez, melynek meg van a maga helye.

E perczben már együtt lesznek N.-Szebenben az egyetemi küldöttek. Reméljük, hogy bár mennyire is teletömték az elnyűtt rendi testületek tarisznyáikat utasításokkal, józan eszüket sem feledték otthon; meg fogják tehát gondolni, hogy a fényes közelmúlt ragaszkodásainak ismétlése nem lenne időszerű; mert ha látni fogja a magyar kormány, hogy nincs kívül beszélni egy okos szót, könnyen módját találhatja megtudni azt, ohajjja-e a királyföldi népség azon nyűgöknek fenntartását, melyeket a rokkant szász burocraták mindmégannyi kohinor gyanánt őriznek, miután csupán nekik világítottak hasznosan — hanem a nép ma a Város és Borált közti területen is ezt kiáltja: „több világosságot!“

Felelet a válaszra.

Udvarhelyszék, sept. elején 1868.

IV.

Menjünk már most tovább a feleletünkre adott válaszbenevezésében.

A Tatros úr válaszból, a válaszcikk első részében harmadik hasábjában harmadik bekezdésében, azt veszem észre, hogy az esküdt választási eljárásra vonatkozó ezen kifejezésem: „minden osztályból és vallásfelekezetből azokat, a kiket arra érdemeseknek ítéltek“ stb. nem volt elég szabatos, s ennél fogva félreértésre adott alkalmat, ennél fogva tehát sietek ezt az egy hibát elismerni, és egyszersmind kijavítani eképen: „minden osztályra és valláskülönbségre való tekintet nélkül azokat“ stb. a mint a dolgot elsőben is értelmeztem akarom: Vajha Tatros úr is követné egy és más dologban az én jó példát.

A válaszcikk első részében harmadik hasábjának negyedik bekezdése így hangzik:

„Azzal akar a feleletirő megczáfolni, hogy a demagogiával vádolt pártban „igen sok pap, másféle ur ember is, köztük első rendű birtokosok“ vannak. Hja uram! én nem azt nézem, ki beszél, ki tesz valamit, hanem mit mond és tesz. Különbben a demagog elemekhez sorakoztak és sorakoznak mindig, kik „nem tudják megemészteni, hogy személyes fontosságuk nincs arányban gazdagságokkal.“ (Az idézett jelek közé zárt mondat „Burke“-tól van. F. I.)

Hja uram T. úr ön itt engem vagy tudatlanságból, vagy szádokosan ujjal félreértett. Mert nézze Tatros úr, nemde ön is aláírja azt az igazságot, a mit a legilletékesebb ítélőbírák a demagogia felől egyhangulag állítanak, hogy annak egyik veszedelmes kinyilvánítása a kommunismus szemével való kacérkodás szokott lenni. Már hogy képzelheti T. úr, hogy elsőrendű birtokosok csatlakoztak volna az ön által a világ előtt minden igaz ok nélkül vádolt pártba, ha annak irányeszméje a demagogia, s implicite a kommunismus lenne. Vagy talán ön azt teszi fel azokról az urakról, hogy azok nem tudnak mit cselekednek. Mi erősen és állhatatosan az ellenkezőt hisszük.

Nincs tehát egy csepp értelme is annak a „Hja uram! én nem azt nézem“ stb. féle gúnyos célzásnak, mintha én az első feleletem kezdetén hangszorozott azon elméleti állítással: „én nem azt nézem ki mond, vagy tesz valamit, hanem hogy mit mond, avagy tesz“; ellenkezőbe jöttem volna ugyanazon feleletem folytán a „köztük elsőrendű birtokosok a volt kiváltságos osztályból“ concret esemény felhozása által. Egyébaránt, hogy az — ön szerént — demagog elemekhez sorakozott elsőrendű birtokosoknak személyes fontosságuk gazdagságukkal arányban van-e vagy nincs: annak megítélésére Tatros úr, mint a pártszenvetély és más itt előszámlálni helyén kívüli okok által könnyen elvakíthatott ember, legeslegkevésbé illetékes.

De már most engedje meg Tatros úr, hogy én is egy idézetet hozhassak fel azzal az idézettel szemben, a melyet ön „Burke“-tól felhozott; attól — az előbb fennehírtelt tanait megtagadott — Burke-tól, a ki a francia forradalomnak nem csak a lezajlás modorát, hanem magasztos elveit „a szabadság, egyenlőség és testvériség“ szent háromságát illetően is egyik legkonokabb ellensége volt, meg levén vesztegetve (a mint ezt, ha nem csalódom — Fox és Sheridan — a parlamenti ülésben nyilvánosan a szemére is hányták) az angol torypárt által, a mely nagyon félt attól, hogy az 1789-dik évi aug. 4-ken proclámált magasztos elvek ő Angliában is viszbangra fognak találni, a mint erre több jelek is mutatkoztak számos helyeken tartott meetingekben. Az én idézetem „Mirabeau“-tól van és magyarul így hangzik: „Mindén országban minden időben az oligarchák (vannak valamiképen országos, úgy szintén megyei oligarchák, magyarán mondva: basák is F. I.) kiengesztelhetlenül üldözték a nép barátait, s ha némi szerencsés viszonyoknál fogva önön keblökben támadott egy népbarát (mint éppen maga az oligarchák által demagogiával vádolt s nyilvánosan demagognak gúnyolt Mirabeau is az új korak ez a legnagyobb demokratája, a ki a legilletékesebb bírák ítélete szerént határozott royalista volt, megmondván azonban az

igazat mindemellett is fölfelé a királynak éppen úgy, mint lefelé a népeknek. F. I.) ezt a népbarátot sujtották mindenekelőtt, hogy az eképp választott áldozat által mindenkit elrettentsenek.“ De mire Franciaországba menni példáért, hiszen magát a legnagyobb magyart, a hallhatatlan gróf Széchenyi Istvánt is — nem is említve Kossuthot — „parasztlázításról (demagogia) s birtokrablásról“ vádolta, mint jeles történéstünk Horváth Mihály „Huszonöt év Magyarország történelméből“ című remek munkája első kötetének 207 dik lapján írja, a czopfos táblabírák nagyrésze azért, hogy az egész magyar irodalomban legnagyobb hatást gyakorolt s a szó teljes értelmében korszakot alkotó művében a „Hitel“-ben egyeb színtalan visszaélések között „az egyedáruságot és kizárólagosságot“ ostromolni merészelt.

Igy, így Tatros úr! demagogiával vádolják korunkban is, és még üldözní, sőt lesújtani is szeretnék a nép barátait azok, a kik nem tudják megemészteni azt a gondolatot, hogy az egyiptomi hűsöfaknak csaknem kizárólagos élvezetétől — a melyet vajmi sokan éppen nem személyes fontosságuk érdemeiért, hanem a közügy rovására eső protectio vagy pedig bűnös vesztegetések útján élveztek — ma-holnap elespenhetnek, annyiban, a mennyiben azokra nem érdemesek. (Folytatjuk.)

Összehasonlítása a francia és porosz hatalomnak.

Két cikk vonja magára figyelmünket a londoni „Spectator“ (szabadelvű hetilap) utolsó számaiban. Az első cikkben a nevezett hetilap bebizonyítja törekszik, hogy Poroszországnak még azon esetben is, ha sokkal nagyobb segédforrásokról rendelkeznek, méltó oka volna kikértni a háborút Franciaországgal; a másodikban pedig — ellenére az Angolországban urakodó véleménynek — kimutatja, hogy legalább kimutatni igyekszik, hogy Poroszország voltaképp gyöngébb Franciaországnál.

„Tény — mond utóbbi cikkében a „Spect.“ — hogy azon esetben, ha holnap háború törne ki, Moltke tábornok nem számíthatna biztosan a délnemetekre. Megengedjük, hogy a katonai conventiók formailag szűkséggé válnak teljesíteni fognak; megengedjük, hogy a délnemetek többsége ellenséges indulattal viseltetik a francziák iránt, sőt, ha idő engedtetnék a délnemeteknek, talán fel is kelnének; de annyi mégis bizonyos, hogy az uralkodók s ama 15—20 egyén, kik a kormányt vezetik, szívőkben nem porosz érzelmek. Meg lehetett győződve, hogy Poroszország legfeljebb annyit érhet el, s többet nem is vár, hogy Dél-Németország barátságos állást fogna háború esetében foglalni, Ausztria pedig semleges maradni, s hogy csak ennyit is elérhessen, kénytelen lenne oly engedményeket adni Oroszországnak, melyek nem kevésbé fájdalmasan esnének magának Poroszországnak, mint legszabadelvűbb ellenségeinek.

De ha e tekintetben minden az óhajtott célra vezetne is, Bismarck gróf csak egyszerű párvialdalt várhat, egyrésztől Franciaország és másrésztől Észak-Németország közt a Majnánál. Már most, ha a két államot egymás mellé állítjuk, úgy találjuk, hogy Észak-Németország területileg $\frac{1}{3}$ -részével, népszáma pedig 7 millióval gyöngébb Franciaországnál. Nagy háborúkban azonban a területnek csekély jelentősége van. Berlin 260 mföldnyi távolságra van a porosz, Páris pedig csak 130 mföldnyire a francia határtól; s a népszerű Poroszországban tetemesen szaporodik, holott Franciaországban alig lehet szaporodást észrevenni; e felett kétségkívül nem könnyű a legénységekre nézve a létező segélyforrásokat kimeríteni; ugy hogy néhány millióval több, vagy kevesebb nem sokat nyom a mérlegen. Ámde Poroszország állandó hadserege nem haladja meg a 300 ezeret, holott Franciaországnak 600,000 embere áll fegyver alatt. Ebben fekszik az egyenlenség, mely p. o. a luxemburgi ügyben oly iszonyú súlyt keltett néhány órány időközbe. A (porosz) király, ha csak egyenes kihatás veszélyének nem akarta magát kitenni, kénytelen volt határidőt szabni, mely alatt, vagy az alkudozásoknak sikeres czélt kelle érniök, vagy mozgósításnak elkövetkeznie.

Igaz ugyan, hogy harcokész állapotban a két hatalom körülbelül egyensúlyozná egymást; de azért mégis nagyon kétes, vajjon a Hohenzollernnek volnának-e képesek valamennyi viszonyok megzavarása nélkül kilencszáz ezer embert kiállítani, mint Napoleon, ki ezt a conscriptio meg-előzése nélkül is akármikor megteheti. Ha egy adovai harc eldönti a hadjárat sorsát, ez magában véve nem sokat tesz; de gondoljunk csak a véres, de határozatlan kimenetelt magatái ütközetre. Az észak-német kereskedelmi flotta a tengeren erősebb ugyan a francziánál; de a tengeri haderőnek csak 549 ágyuja van, s ennek erősítése hónapokat kívánna meg. Egyébiránt Franciaország talán előbb merülne ki, mint Poroszország; de napjainkban ritkán folytatják a háborút e pontig, s mindent összevéve, bizvást elmondhatni, hogy mostanság rögtön rendelkezés alá vehető segélyforrásokban Poroszország még nem mérkőzhetik Franciaországgal.

„Az illető hadseregekről nem sokat mondhatni, és a mi a vezéreket illeti, Poroszország kitűnő stratégiai tehetséget mutathat ugyan fel Moltke tábornokban, de különben a hétnapos hadjárat nem tüntetett fel különös vezéri tehetségeket, s a porosz udvar különben is nagyban hajlandó csak királyi hercegekre támaszkodni. Igaz ugyan, hogy Napoleon sem használhat oly embereket, kik dynastiáját gyűlölik; másrésztől azonban a császárnak az az előnye van, hogy emberét előkeresheti a porból is, holott Poroszországban a választás a nemesi osztályra szorítkozik.“

Az erdélyrészi román irodalmi és népmívelési társulat idei nagygyűlése.

(Folytatása és vége.)

Szamosújvár, aug. 25—26.

Értekezése második része egy egyelőre csekélynek látszó tárgy körül a képes iskolai olvasókönyvek kidolgoztatása körül forgott. „Évizedek óta tapasztalhatni ugyanis — így hangzott az értekezés e része — hogy a román fiatalok a falusi népiskolából kikerülve, 3—4 év alatt elfelejtik mind az írást, mind az olvasást, s ez okból megáránylag csekély a románok közt azok száma, kik írni és olvasni tudnak. Honnan van ez? Onnan, hogy az iskolás gyermekekkel rendszeren olyan könyveket olvasztatnak, melyek nehezen érthető és a gyermekekbe érdeket nem keltő dolgokat tartalmaznak, minek következtében nem hogy megkedvelnék a gyermekek az olvasást, hanem még iróznak tőle. Ez okból ajánlja, hogy a társulat haszon oda, miképp a népiskolák számára olyan kis képes olvasókönyvek dolgoztassanak ki a gyermekek számára, melyek egyes részleteket tartalmazván a hazai történelemből, a természetrajzból, a gazdaság köréből, ugyszintén szívmesésítő erkölcsi elbeszéléseket, így értelem- és szívfelesztők legyenek és nemes erényre buzdítsanak. Így aztán a fiatalok megszeretvén az olvasást, azt későbbi éveiben sem fogja nyitni tekinteni, hanem aztán is olvasni fog, ha nem egyebet, hát legalább kalendáriumot, vagy valami népies irányú lapot. S mivelődési tekintetben tovább halad.

Erre áttért értekezés dolgozatának harmadik részére, arra, a melyben nemzeti anyagi viszonyait fejtegetve kimondá — a minthogy az nincs is másképpen — hogy a román nemzet legfőbb erejét, annak zömét, a földműves nép képezvén, ennek anyagi és erkölcsi szűlyedése egyszersmind az összes nemzet szűlyedését vonja maga után; kiemelve értekez, hogy e körülményre nincs elég tekintettel a román intelligencia, s felhívja azt, hogy irányozza erre is figyelmét: a román nép anyagi jólétének emelésére. E czélból egyebek közt fölemlíti, hogy jó volna, ha a társulat minden évi gyűlésekor, legalább a környék terményeiből, a hol összegyűlt, egy ipar- és gazdasági kiállítás rendezne, ajánlja, hogy a társulat hason erre. Felhozza értekezés ugyanez alkalommal, hogy Erdély némely havasos részén, a nép keresetforrása nagyon megcsökkent, egyfelől azért, mert megszaporodott, másfelől azért is, mert a faizás és legeltetés most drágábbá került, mint került egykor. Ugyanis e havasi emberek az erdők közötti irtásokon, kaszálásokon lakoznak, oly helyeken, hol gabna szinte semmi sem terem; ez emberek régebben is, most is abból szereznek magoknak gabonát, hogy csebreket, zsindelyeket, szerszám-fákat sat. gyártanak s azzal kereskednek; vagy pedig marhatenyésztésből élnek a legeltetés könnyűsége miatt; de most a viszonyok változtával a faizási és legeltetési viszonyok változtak, s különösen a fához, melyből az említett tárgyakat készítek, most sok helyen sokkal nehezebb föltételek mellett jutnak az illetők, mint régebben, e miatt a készítményeik eladása után fennmaradó nyereségny oly csekély, hogy abból alig tengethetik életüket, s vannak oly helységek, honnan az éhségtyphust évek óta nem lehet teljesen kiküszöbölni, az élelmiszerek sillányossága és elégtelensége miatt; minek következménye lesz aztán, ha kellő időben nem gondoskodnak arról, hogy a mostani nemzedék új és más élelemforrásokkal, más mellék keresetágakkal is pótolhassa szükségét, következménye lesz — ismétlődő értekez — hogy e nemzedék egy része az országútra lesz szorulva koldulásra, mert nem lesz, hogy miből éljen. Indítványozza tehát értekezés ez okból, hogy tegye a társulat az elmondottakat beható megfontolás tárgyává, s tanakodjék a föltűt, hogy a román népnek ily helyeken mi módon lehetne más keresetforrást is nyitni, s mi módon lehetne annak azon előlétét legyőzni, mely szerint azt hiszi: „a hogy apám megbírt élni, úgy majd megélek én is.“ Maga részéről értekezés azon véleményben van (s a mennyiben a társulat jelen pénzereje az általa ajánlandókra tendő kiadásokat netalán nem győzné meg, ajánlja, hogy rendeztessen a társulat gyűléseket s értekezést bizonyos a felől, hogy elegendő pénz fog begyűlni), tehát értekez azon véleményben van, hogy legjobb lenne, ha a társulat azon külségekből egy pár fiut taníttatna ki más helyt oly mesterségre, melynek folytatására otthon az anyagot bővön megtalálja, ilyenek lennének az asztalos, kerekész, fazakas és kőfaragó mesterségek. E fiúk köteleznék magukat arra, hogy kitanításuk után falujukba

hazatérnek s ott folytatják mesterségüket s otthon másokat is szívesen és ingyen tanítanak. Így ha nem is születendek mindjárt bavaikban schwarz-waldi órák, de az említett szegény községek oly jövedelemforrásokhoz jutnának, melyekkel szükség-leiket némileg pótolhatnák, s azzal végzi értekezést, hogy ez ügy felkarolásával a társulat mind nemzetének, mind a hazának szolgálatot tene s emberiség iránti kötelességet is teljesítene vele.

Bevégetetvén értekezési dolgozatának felolvasása, a gyűlés azt határozta, hogy tekintve a tett indítványok nagy borserejét, melyek gyakorlati eszmével bővültek, az áttétetik egy 7 tagu bizottsághoz, melynek tagjai Kolozsvárt, vagy környékén lakjanak, hogy felvilágosítások nyerhessék végett annál könnyebben értekezhessenek a szerzővel. E bizottságnak feladata lesz az előadottakat beható megfontolás alá venni s azt illetőleg a jövő gyűlésen egy előterjesztést tenni. A nagy gyűlés egyébiránt Maczellár úr indítványára ki nyilatkoztatta, hogy az értekező által tett indítványokat, mint közhasznúakat, elvben magáévá teszi.

Ezután jelentés tétetett az újonnan belépett tagok számáról, s ebből megértettük, hogy a társulat 3 alapító s 40 rendes taggal szaporodott, kikből befolyt 1488 forint.

Végül még több apróbb tárgyak kerültek élénk vita alá, így a társulat múlt évi kiadásai és bevételei felől tett számadás megvizsgálására kiküldött bizottsmány jelentése, egy a jövő évi költségvetés kivetése, s végül a társulat közlönyének, „Transilvania,” ki által s mi módon (felvilágosító bizottsmánnyal, vagy a nélkül) történendő szerkesztése, a gyűlés 2 órákor eloszlott s 5 órákor holmi apróbb tárgyak elvégzésére megint folytatást ültet, de csak rövid ideig. A közben a társulat jelenlévő tagjai résztvettek egy a tiszteltükre mlgos püspök Vancsa úr által adott díszében.

Az este tartott táncszárművet igen fényes volt, mely alkalommal az estebeben Maczellár Illés egészségére ültet poharat Muresán úr, azzal végzve e pohárköszöntését, hogy éljen még számos évig Maczellár Illés úr, s adja az ég, hogy ne kelljen többé belépnie a magyar országyűlésbe! Már hogy micsoda ostoba közhírt és kívánság volt ez, azt ítélje meg a szíves olvasó, kit a többi toasztok elsorolásával nem akarok untatni, miután azok mind tendenciósak voltak.

NAPI HIREK.

* A királyi udvar e hó második felében minden bizonnyal Pestre jő, innen Gödöllőre rándul ki, hol a kastély már tökéletesen be van rendezve elfogadására. Ő Felségei fels. királyunk és királynénk aztán e hó 26-kán — egy hiv. tudósítás szerint — Krakkóba fognak utazni, ott négy napot töltenek, innen Lembergbe, hol hat napig fognak mulatni. Beut báró s az osztrák miniszterelnök Auersperg herceg bízott kiséretében lesznek Ő Felségeiknek. Ő Felsége a király útját Bukovinára is ki fogja terjesztetni, a hol a jeles látogatásról ismeretes radantzi uradalom környékén nagyszertű hajtóvadászat rendeztetik.

* Ő Felségei galicizai utazására nagy előkészületeket tesznek Gácsországban a hatóságok és városok mindenfelé. Lemberg városa 10,000 forintot adott rendelkezésére az ünnepélyrendező bizottságnak.

* Vukovich Sebő 1849-ben igazságügy-miniszter, külföldön tartózkodott hazánkiai egyik jelesebbike, Pestre megérkezett, hogy helyét a képviselőházban elfoglalja.

* Perczel Mór tábornoknak hasonlóvá fia, szüleinek sürgető meghívása folytán visszatért Amerikából, hol az utóbbi két éven át, mint vasúti mérnök működött. Jerseyben a jeles Victoria-collegeben kitünteté magát szorgalma és előhaladása által, a brüsseli egyetemen pedig két évi tanulást után ama tudományokból diplomát nyert. Már 16 éves korától fogva, mint vasúti mérnök, maga keresé kenyerét.

* Paulitsch János, tanár a nagy-szebeni rom. kath. állagymnasiunban, a nagy. kir. miniszterium által hivatalától egyelőre felfüggesztett s rendelkezés alatt állapotha helyeztetett.

* Petőfi Sándor özvegye, Szendrey Júlia, utóbb m. kir. egyetemi tanár Horváth Árpádé, hosszas betegeskedés után szept. 6-án jobb létre szenderült. Halála irodalmunkra is veszteség, mert több oszmos költeményt írt s ő fordította nyelvrőlre Andersen meséit. Nevét megörözi a lant, s emléke rokonai, tisztelői közt élni fog.

— Egy fontos táviratot vett a „Házánk.” A moldvai kormány ugyanis hazánk keleti határából egy darabot, az úgynevezett Kecskés-havast, mely Kézdi-Vásárhely városának tulajdona, elfoglalta. Őrházat épített oda, megszállta katonai őrrel és saját tulajdonának akarta vindikálni. Kézdi-Vásárhelynek értesére esvén ez, a város és vidék roppant izgatottságba jött. Nehány lelkes fiatal önként kiszállt a mintegy 12 óra járányl távolban fekvő bércekre, lefogyerzte a katonaságot és felégette az őrházat. Az őröket elkísérte a moldvai határokon túl, s itt fegyvereiket visszaadva bántatlanul visszabocsátotta őket.

* Mintegy négy hét előtt — mint a pesti lapok írják — egy özvegy B.-né jelent meg Andrassy gr. miniszterelnöknek a fiától, B. Ignác-tól egy levelet nyújtott át, melyben levélíró, ki az utolsó lengyel forradalomban részt vevő szibériába deportáltatott, keserűen panaszkodik azon jogtalan és csúfos bánásmód felett, melyet neki, mint magyar polgárnak muszka fogságban szenvednie kell. A miniszterelnök úr vigasztalta a szegény anyát s neki és fiának hatályos segélyt ígért. S a segély nem késelt. — B. asszony e hó 6-kán értesítették, hogy fia már útban van hazafelé s legközelebb Pestre érkezik. Tudára adatott egyszerűen, hogy ha fia valamely állomás betöltésére alkalmas, megfelelő foglalkozást fog nyerni.

* Lenkey János honvédtábornok emlékének ünnepélyes leleplezése az aradi sírkertben, szept. 7-kén ment végbe. A síremlék szürke márványból faragott obelisz, melyen e felirat áll: Lenkey N. János honvédtábornok. Született 1807. szept. 7-kén Egerben. Meghalt az aradi vár börtönében 1850. febr. 7-kén. Béke hamvaira!

* A „H. Ztg.”-ot illetékes helyről tudósítják, hogy a N.-Szebenben székelő cs. kir. hadparancsnokság nem kapott utasítást arra nézve, hogy a fiatal Pilsz Napoleon Lajos kereszteszereje megjelendő francia konzult katonai tisztelgessel fogadjja, ugyisintén a Hartman féle gy. ezred nem tanulta be sem a francia himnust, sem a „reine Hortense”-t.

* A Szt László-társulat küldöttei Kubszky Mihály kalocsai kanonok, Veszely Károly m.-vásárhelyi plebános és Májer Károly ügyvéd a társulat megbízásából közelebből beutazták a moldvai csángó magyarok telepeit, ezen nagyérdemű utazás eredménye Győrött a társulat nagygyűlésén fog előterjesztetni.

* Megjelentek a m. tud. akadémia kiadásában. Nyelvtudományi közlemények. VI. köt. 3. füzet. Tartalom: A pedig, penig, kedig szókrol, Fogarasi János. — Hegyaljai oklevelek. Hunfalvy Pál. Földirati és helynevek. Ugyanaz. Cyprus szigetének phöniciai felirásai. Gr. Kuun Géza. A magyar és finn-ugor nyelvekbeli szövegyezések. Budenz József.

— A képviselőház pénzügyi bizottsága kiadta jelentését az 1868-dik évre előterjesztett államköltségvetés tárgyában. A 80 lapra terjedő jelentés a képviselőház tagjainak megküldetvén, a budget-tárgyalás az országgyűlés megnyitására azonnal meg fog kezdeni. A jelentést Kautz Gyula készítette.

— A székely urbériségek ügyében a miniszterium már intézkedett. Jövő számunkban közölni fogjuk.

— Szamosújvárról f. hó 13-káról írják nekünk; Falcinelli áthenei érsek ő exca nagy ünnepélyvel fogadtatott városunk közönsége s a gör. kath. klérus által. Megérkezvén e hó 11-kén délelőtt 11 órákor, egyenesen a püspöki udvarba hajtatott be, itt a püspök körülve a papságtól igen szép latinságu beszéddel fogadta, ezután nuntius ő exca a püspöki kápolnába ment, innen az örmény kath. templomba s végül a szt ferencziek templomába, mindenütt elmondván a szokásos hálaimákat és osztogatván az apostoli áldást. Utazási céljával az állitattik, hogy mintán az osztrák udvarnak a római kuriával szemben megváltozott politikai irányánál fogva, ő visszahivatik Bécsből Rómába, mielőtt eltávoznék, meg akart személyesen érintkezni által ismerkedni a görög kath. egyház ügyeivel és intézményeivel, mert hazamenetele után állitóltag bibornoknak fog kinevezetni, s meg fog bízati a „congregatio pro negotiis ritus orientalis” vezetésével, mely congregatio hatáskörébe a keleti egyházak összes ügyei tárgyalása és vezérlése kizárólag és állandóan tartoznak. Ő exca 12-dikén 9 órákor az örmény kath. templomban misézett, ma jelen volt Vancsa János püspök ő mlga pontificálása alatt a gör. kath. helybeli templomban tartott isteniszolgálaton. Délután félegy órákor vette kezdetét püspök ő mlga által a magas vendég tisztelgetere adott díszebéd, melyre hivatalosak voltak városunk főbírája és főkapitánya, Dobokamegye mindkét főbírája és több honoratior. A társalgás igen élénk volt, de a pohárköszöntések az érsek ő exca kívánataira elmaradtak. Ebéd után fél három órákor ő exca elindult a jelenlévő vendégek üdvözlésére kísértetve.

— A hadgyakorlatok alkalmából több katonai tekintély mulat városunkban, köztük b. Ramming altbrnag, ki mult szombaton érkezett meg. Vasárnap újabb csapatok jöttek. Tegnap nagyszertű hadgyakorlat tartott.

— A nagy-szebeni állagymnasiunban megtörtént hat rendes tanári állomásra pályázat nyitott. A folyamodványok szept. 25-ig az állagymnasium igazgatóságához benyújtandók.

— Faber tanár örösei nálunk is bemutatták a mult szombaton és vasárnap nevezetes beszelő gép-kisasszonyukat a nemzeti színházban, mely alkalommal két kis vigjáték: „Az elkényeztetett férj” és „Ha te ugy, én is ugy” előadott. A gép, mely mindenesetre egyetlen a maga nemében, nálunk is kivívta az elismerést, melyet, mint leleményes gépészeti találmány, meg is érdemel.

— Említettük volt, hogy a város néhány utcza kisinosítására erélyes intézkedéseket tett.

Több oldalról bejött felszólítás következtében a rosz kövezett, de népes szentegyház-utczát ajánljuk az illetők figyelmébe.

— A sz.-udvarhelyi ev. ref. iskola ünnepélyes megnyitására kelt tudósításból, mint igen öröndetést emeljük ki, hogy az ottani fiatalság lelkesülése a szép és jó iránt folyvást növekedőben van.

— Asz ódon nemrégiben egy holttestet találtak, s minthogy ez esetet a Beniczky-féle ügy-gyel hozzák kapcsolatba, közöljük a hulla megtalálási körülményeket: Egy fiu kukoriczát ment lopni, de rajta kapták s menekülnie kellett. Egy árokba bujt tehát, s onnan látta, hogy egy „hintóról” két úr egy holt embert levett és az árokba tette. A fiu sokáig nem mert szólni, mert akkor kukoriczalopása is kiszült volna, de végre kimondta, hogy mit tud. — A hulla — valószínűleg vitriollal — borzasztóan el volt éktelenítve s enyészetnek indult. Egyik füle s lábfeje, valamint jobb kézfeje hiányzik, szemek kiszurvak; vonásai kivehetlenek. Azonnal törvényes orvosi vizsgálat alá vették s kintt, hogy legalább is 5—6 hetes hulla. (Beniczky július 26-kán tűnt el.) A vizsgálatot teljesítő orvos dr. Emerich maga ismerte Beniczkyt, sőt gyógykezelte is. Megdöbbenve vette észre, hogy a hulla fejének alsó részén ugyanoly vágás van, mint Beniczkynek, kinek szeméyleírásában is fel van említve ez ismertető jel. Ezenkívül a holttestem nagysága és alakja is megegyez a Beniczkyével. — A belekben mérget találtak.

— Megjelent a „Magyar szabadságharc története” 1849. (Irta Vargyas Endre) VI. füzet. Tartalma: Keljen föl a nép! Ellenség mindenfelől. Retiráda Győr alá. Visszavonulás a Vértes hegyekhez. A móri esata. Menekvés Debreczenbe. Bem apó Erdélyben. Budavárán német zászló. A kormány a debreczeni civisek közt. A szöveg közt 12 metszvényt találunk, ezek közül megemlítendők: Guyon, Pöhlenberg, Bem, Czuczor és Palóczy arczképei, a móri esata, Bem szuronycsatája stb. A 10 füzetben megjelenő egész munka ára 3 frt o. é. előfizetés útján, később magasabb ár mellett lesz kapható a könyvtárunknál.

* Nyilvános köszönet. Nem tehetem, hogy a nyilvános téren is ne mondhattak forró köszönetet Purgman József ügynőki helyettesnek Bécsben, mint a ki gyermekeim nevelésére a cs. kir. kegybénzt különös királyi kegyből megnyerte. Fogadja még egyszer forró köszönetemet és szíves üdvözlémet néhai Bergai József lyceumi jogtanár és id. igazg. és királyi tanácsos özvegye.

— Egy új Dedalus, ki Icarussá lesz. Egy Alexandriában tartózkodó olasz tiszt sok tanulmányozás után egy repülő gépet készített magának, s a kisebb próbákat gyönyörűen hajtotta végre. Kedve jött egy a vár alatt elhullámzó folyón repülni át, s a katonaság tapsa közt repült ki merészen a várból, alig haladt azonban néhány ölnyt, villámsebesen zuhant a folyamba le, mely nem levén mély, a merész Dedalus csak lábaiban szenvedett némi sérülést. E próba azonban nem riasztotta vissza azon szándékától, hogy egy oly gépet készítsen, melylyel az Océánt átrepülni lehessen.

— Figyelmeztetjük t. olvasóinkat s különösen a t. birtokosokat, a Herzel és Caruta urak bécsi bankháza mai számunkban megjelent hirdetésére, a melylyel tudatják, hogy erdélyi urbéri kárpótlási kötvények, s illetőleg kárpótlási igények vásárlásával czégek egyik főnökét Herzel Leo urat bízták meg, a ki e végett Kolozsvárt a nemzeti szállodában már szállást is vőn. A kárpótlási ügyet illetőleg annyira megrongált körülményeinkre nézve, ezen nevezetes cég elhatározása alig fogja kedvező hatását eltévesztetni. Mint értesítve vagyunk, a vásárlásra kitűzött határidő rövidre van szabva.

KÜLFÖLD.

Páris, sept. 10. Az angol királynő ma d. e. ide érkezvén, a pályaudvarban az angol követ által fogadtatott.

A „Mem. dipl.” szerint Olaszország aziránt szándékozik megkeresni Franciaországot, hogy a francia csapatoknak Rómából való visszahúzása által alapítson meg valamely modus vivendit Róma és Olaszország közt. Napoleon azonban — mint látszik — nem igen akar az ottani helyzeten változtatni.

A „Moniteur” jelenti: A császár kedden tüzéségi löpőpróbákot vett jelen s tegnap a gyalogságnál behozandó gyakorlatokkal tétetett kísérletet. Ezután meglátogatta valamennyi csapat táborhelyeit s mindenhol a legnagyobb lelkesedéssel fogadtatott.

A „France” így ír: Franciaországra nézve a párisi, zürichi és prágai egyezmény a keleti, olasz és német kérdést befejezték. Az ezen egyezmények által létrejött állapotot Franciaország loyálisan fogadta. Háboru tehát csak azon esetre lehetséges, ha Oroszország Törökország integritását fenyegetné, vagy ha Ausztria felsőbbégi uralmát visszazsuzerezní kívánná, vagy ha Olaszország Rómát akarná elfoglalni, vagy végre ha Poroszország a délnémet államok absorbeálására törekednék.

A „Times” előre látván, hogy Indiában a nagyon közeli szomszedság Anglia és Oroszország között előbb-utóbb kikerülhetlen összelitkozásra fog vezetni, azt tanácsolja az angol kormánynak, hogy ne altassa magát albiztonság között, hanem vegye számba Oroszország újabb előhaladását ama vidékeken, tartisa szemmel nagyváravgyó szándékait és legyen mindig kész azok megfékezésére.

A brüsseli „Emancipation” Drouyn de Lhuys és Stanley lord beszélgetéséről ír, a mely Luzernben ment véghez. A francia államférfi ott az angolok szomszédja és ama bizodalmas megbízást kapta, tegye megfoghatóvá az angol lorddal, hogy a császár akarata a német várakat akár békeséges uton, akár erőszakkal lerontani, mert azok Franciaországot fenyegetik. E francia államférfi terve mindjárt a sadovai titkózet után készen volt, de a császár tetszését akkor nem nyerte meg.

Az „Union”-ban olvassuk: „Szentpétervári levelezőnk szerint Lengyelország részére valami készülni látszik. Új lengyel királyságot akarnak alkotni Posen hercegséggel, nyugati Galiciával és a Vistula balpartjával. Azt nem mondják, hogy ki lesz a lengyel király. Talán a derék szász királyra gondolnak, ki a katolikus Posnaniáért a maga királyságát átengedné Poroszországnak. De azt nem látjuk, mivel fog Ausztria kárpóttoltni, ha csak Romániában nem, a mibe az orosz kabinet nem fogna örömet beleegyezni. Vagy Ausztria nem is fogna kárpóttoltni? Háborura számítanak újra Ausztria rovására.”

A porosz király f. hó 7-kén esti 7 órákor Drezdába érkezett, s a király, a hadügyminiszter s a tábornoki kar által üdvözlötett a pályaudvarban. Mindkét király a számos közönség által éljenzésekkel fogadtatott. A hadtest-parancsnok, Albert koronaherceg Rödernig eléje kocszított a királynak, hol átnyújtá a 2-dik (szász) szövetségi hadtest jelentését.

A „Corr. du Nord-Est” szerint Oroszország a vele rokonságban álló német udvaroknak ama bizalmas nyilatkozatot tette, hogy ha Francia- és Poroszország között háboru ütne ki, Oroszország egészen semlegesén viselendi magát.

A „Golos” folyvást váriálja a francia-orosz szövetséget. Mai számában ezeket írja: „Minő előnyökre volna a Franciaországgal szövetség Poroszország ellen? Talán az 1856-diki párisi szerződés módosíthatnák? Ez is valami volna, de e czélt elérhetnők a nélkül, hogy Franciaországgal szövetséget kössünk. Törökország tagadhatlanul végére jár, és midőn Törökország megszűnik lenni, nyugati Európa ki lesz elégitve, ha Törökország felosztásában Oroszország megelégszik a Duna balpartjával és azon terhes feltételek eltűrésével, melyek az 1856-diki szerződés által reá nehezültek. Miért szakítanánk tehát minden haszon nélkül Poroszországgal, mely irányunkban mindig becsteltebb eljárást követett, mint például Ausztria?”

Madridból távirják, hogy Izabella találkozására Napoleonon Biarritzban valószínű. Tetuan hercegnő meghalt. A terragonai és badajozói helyőrségek több tisztei a szolgálatból elbocsátattak. Madridban több tüzéségi altiszt elfogatott forradalmi conspiratók gyanuja miatt. A városban erős őrjáratok tartatnak.

Gróf Bismarck esésénél kapott sérelméből felüdült és csakugyan elmegy még az ősszel Angliába tengeri fűrdőt használni.

Varsó, sept. 9. Az orosz czár sept. 27-kén ide érkezik. Berlini lapok írják: Varsó város egész vidékével Poroszországnak fog átadandó. Sándor czár miniszterkarával fog Varsóba jöni, s az átadás itt ünnepélyesen megtörténik.

Hivatalos értesítések kivonata.

Arverések: Belső-Szolnokmegyében Kescsen fedők nov. 2, decz. 2. — Erzsébetvárosban ház okt. 12. — Kolozsvárt házak sept. 24.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilttér. *)

Hidvég, aug. 30. 1868. — Már oly sokszor s oly sok cikkek adattak ki Felső-Fejérmegyéről a hirlapokban, s nevezetesen a „M. Polgár” hasábjain, s oly elferdítve az események, miként hiszem, hogy ha az olvasó a lapokban F.-Fejérmegyéről irt cikkekre bukkan, s látja azon személyes beszúból eredő, és az emberi méltóságot sértő illetlenségekkel fűszerezett kitételeket, lehetetlen, hogy méltó bosszúságot ne érezzen, s ne kívánja, hogy bár már egyszer az ilyszertű eljárásoknak vége szakadna. En magam is bár többversen csaknem felhivattam a hirlapokba tollat ragadni, de az események hiú leírásával, egyik vagy másik fél ingerültsége nevelését kerülni óhajtván, mindig abba hagytam, hittem, hogy a magas kormány a megye igen nagy többségének óhajátát méltányolván, főispánt nevezend, és az azzal járó tekintély mind a kedélyeket lecsendesítendő, mind a felbátorodott izgatók, s személyes bosszújokat minden alkalommal előtérbe tolni törekvő párt eljárását meg fogja gátolni; de minekutána, fájdalom, ez mai napig sem történt, s minekutána ezen párt mindenesetre

*) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a saját-hatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

szerezné az uralmat a megyében kezébe ragadni, s csak azért jajdul fel, s azért kívánta az egyetértést a megyében felzavarni, hogy hatalomra vergődve, saját érdekeit mondja elő, s mai napig sem szűnik meg hirlapi úton a nagy közönség véleményét a megyéről mistificálni, s a „M. Polgár” 98. számában engem is, egy az igazságtól merőben eltérő, sem nem higgadt, sem nem mivel emberhez illő czikkkel gyanúsítani: hivatva érzem magamat, sőt erkölcsi kötelességemnek tartom magam védelmére a szoros igazságot hiven előadva, menten minden sérteni kívánástól idézett cikkekre felelni.

Czikkiró x x x a „M. Polgár” idézett 98-ik számában azon kezdi, miként igazgató főbíró gróf Haller Ferencz urat gyanúsítja az aug. 3-iki bizottmányi gyűlés időelőtti megtartásáért, gyanúsításainak minő alapja van, s a bizottmányi gyűlés összehívása körüli eljárások minő stadiumokon mentek keresztül, nem tudom; de hiszem, hogy az érdekelt gróf úr magáért bármikor megfelelend, s én ebbe nem is elegendem, de minthogy x x x mindjárt áttér az egyenesen engem vádló tételre, az eseményt úgy a hogy történt kívánom az olvasó elé bocsátani.

Mindig szokás volt alkotmányos időben a hazában, hogy ha a megyei közigazgatási elnök bár ki is volt az, megyéjében hivatalosan utazott, illő tisztelettel fogadni, egy helyett egy, más helyett más ódon tüntették ki tiszteletüket, melylyel irányában

viseltettek; de egy oly szétszórt megyében, mint F. Fejérmegye, melynek belkerületének egy része, mintegy 20 méltó földre esik a megyeházától, s mely kerület hosszas nélkülözés után valahára mégis megérte, hogy a megye bizottmányi gyűlése ottan tartván, alkotmányos jogait saját kebelében élvezhette; ha az ig. gróf főbíró urat, ki erre alkalmat adott, kitüntetéssel fogadta, ezt úgy gondolom rossz neven venni nem lehet; így történt közelebből is, a bizottmányi gyűlés augusztus 3-ára Hidvégre ki-hirdetett, az ig. gróf főbíró úr rendelkezett nekem, hogy a Rákos felé jövend s legyen forspont készen — melyet mellesleg legyen mondva, minden állomásra öt osztr. forinttal szokott fizetni — én rendelkeztem is, s minden intézkedést egyszersmind megtettem a belkerület nevében és megbízásából illő elfogadtatására; de a körülmények változván, alig egy pár nappal a bizottmányi gyűlés előtt tőle értesítettem, hogy az ig. főbíró gróf úr nem a Rákos, hanem Hévíz, Magyaros felé jövend, s így czélszerűnek láttam Hidvégen fogadni, a belkerülettel, még pedig azon tisztelettel és kitüntetéssel, melyet a belkerületől sokszorosan, de mindenesetre jelenleg azon eljárásért, hogy a bizottmány határozata nyomán ugyan, de saját hajlamát is követve a bizottmányi gyűlést Hidvégen tartandja, megérdemelt, s megrendeltem a hidvégi bíró- és jegyzőnek, hogy készítsenek vasárnap délutánra, mikorra az ig. gróf főbíró úr várattott, az Olt hidja végére zöldágakból egy diszkaput ezen felirattal:

„Isten hozott”, én elmentem több belkerületiekkel azon nap reggel a gróf úr elibe Magyarosra, s kíséretében visszajövet láttam, hogy az idő rövidsége miatt a kapu nem is kész egészen, s hogy üdvözlő tábla van-e rajta, s ha van, minő felirattal? nem is ügyeltem, hanem behajtottunk a kapu alatt a faluba az én saját udvaromba, szerencsés levén a gróf urat szállásra és ebédre is megnyerhetni, ebed után a falubíró és jegyző hozzám jövend jelentették, hogy valami urak, kiket ők nem ismernek, az üdvözlőtáblát a kapuról bevitték a gróf Mikó új exca udvarába, mire megrendeltem a bírónak, ki éppen maga vitte be, hogy a táblát kerítse elő, ki újból azon jelentéssel jött hozzám, miként a táblát nem adják vissza, mincképpen a belkerületet a bíró azért, hogy jelenlétében megengedte a falu költségén készített feliratot elvinni, sőt abban segédkeztet nyújtott, hivatalából ideiglenesen felfüggesztettem s helyette ideiglenesen más bíró neveztem, kinek rendeltet adtam, hogy az üdvözlő feliratot keressék elő, s ha szükséges, vegyenek magok mellé csendőröket, utasítván ezeket is közreműködni; de hogy istenkáromlás, barangfelverés, falu népe felköltése elő is fordult volna, ez rágalom, és merő ráfogás, miről bizonyosságot tehetnek bármikor, nemcsak a czikkiró által idézett jelenlévő tisztelet urak, hanem akkor éppen több nálam lévő bizottmányi tagok is; az új bíró a jegyzővel csendőröket vévén magok mellé, be is mentek előleges szabadságkérés mellett a gr. M. új exca udvarába,

de a házba csak a bíró, jegyző és csendőrvezető ment be, s nem szuronysegezve, mint czikkiró írja, felszólították az ottlévő urakat a felirat visszaadására, hol gr. Haller József úr ugy nyilatkozott, hogy a feliratot ő vette el ugyan, de vissza nem adja, mert neki senki sem parancsol, ő vizaknai főkirálybíró, ő lesz e megyében főispán, ő parancsol főbírónak, alispánnak, s a főbíró nem is illeti diszkapu s arra hódoló felirat; a bíró, jegyző és csendőrvezető hitelt adva azon nagy utalásoknak, tovább nem sürgették a dolgot hanem hozzám jövend, eljárásokat jelentették, hogy a feliratot gróf Haller József úr tette el, ki egyszersmind a megyében is parancsol, én akkor tudtam meg először, hogy gr. H. J. főispáni candidatus úr keze működött a dologban, s tudva, hogy a tisztelet gróf úr azon osztályába tartozik az embereknek, kiknek igen sok szabad, a dolgot abban hagytam, a hivatalból felfüggesztett falubíró visszahoztam, pedig mint azután értesültem, ez egy a tisztelet gróf úrnál Keresztúron előre kicsinált terv volt, hogy többféleképpen demonstráljanak mind a magas kormány, mind az ig. főbíró gróf úr ellen, s különösen engem compromittálva, s azon kevés befolyásomat, melylyel polgártársaim között a belkerületben bírok meggyengítve, magoknak jövőre utat törjenek, s megfoszadják azon kudarcot, melyet a közlebbi országgyűlési követválasztások több pártszervezeti politikai vendécskéi elűtésével szenvedtek.

(Vége következik.)

HIVATALOS

623. Sz. 1868.

(307)

(1—3)

Hirdetmény

búza és tengeri szállításra.

A nagybányai m. kir. bányamunkások számára szűkséget 30,322 mérő 82 font súlyú búza és 14,734 mérő tükéletes száraz tengerre — melyekből:

15600 mérő búza	Nagybányára
8510 „ „	Kapnikbányára
1344 „ „	Oláhlaposra
680 „ „	Sztrimbulya
4188 „ „	Oláhlaposbányára

továbbá:

9800 mérő tengeri	Nagybányára
1184 „ „	Kapnikbányára
550 „ „	Oláhlaposra
1200 „ „	Sztrimbulya
2000 „ „	Oláhlaposbányára részletekint

leend szállítandó, f. év. September 25-én a nagybányai m. k. gazdasági hivatal irodájában lepecsételt írásbeli ajánlatok után árcsökkenés fog tartatni.

Vállalkozni kívánók erről oly módon értesítetnek, miszerint 10% bánatpénzzel ellátott, s lepecsételt ajánlataikat f. év. September 25-dike déli 12 óráig a nagybányai m. k. kerületi gazdasági hivatal irodájában adják be; későbbi ajánlatok, valamint olyanok is — melyeknek külső borítékán a fenn jelölt bánatpénz betétele megemlítve nincsen — semmi ürügy alatt el nem fogadhatók.

A szállítási feltételek N. bánya, úgy Sztrimbulya és Kapnikbányán az illető gazdasági irodákban akarmely órákban megtekinthetők. Kelt N.-bányán September 6-án 1868. a m. k. kerületi gazdasági hivatal által.

1057. 1868.

(301)

(2—3)

Árverési hirdetés.

Krasznamegye telekkönyvi törvényszéke részéről közhírré tétetik, miszerint Kovács János pesti lakosnak özvegy Jolbej Kristófné, ifj. Lázár János és Szathmari Róza sz.-somlyai lakosok ellen, 2750 ft tőke követelés, s törvényes járulékaik iránt folyó végrehajtási ügyében az alperesektől lefoglalt, s megbecsült alább elősorolándó javak 1868 évi October 28-án s ha ekkor becsáron, vagy azon feljül el nem kelnének, 1868 évi December 28-án becsáron alól is, Sz.-Somlyón a telekhivatalban szűkség esetén mind két alkalommal a következő napokon is folytatolag tartandó bírói árverésen a legjobbat ígérőnek el foguak adni.

Bánatpénzt a külön elárverezendő egyes részletek becsárának 5%-ja készpénzben előre lesz leteendő, a többi árverési feltételek pedig a megyei telekhivatalban időközben is megtekinthetők.

Az árverezendő javak ezek:

Részlet szám:

Becsérték:

I. A sz.-somlyai 290 tjkvben felvett taksástelek:	
336. ház 420 sz. a. udvarral és mellék épületekkel 140 □ öl	8583 ft 63 kr.
II. A sz.-somlyai 292 tjkvbeli taksástelek:	
337/a kert 68 □ öl	200 ft — kr.
III. A sz.-somlyai 308 tjkvbeli következő taksástelek:	
758 ház Nro. 309 udvarral és kerttel 2 h. 1210 □ öl	1600 ft — kr.
362. bolt 10 □ öl	1600 ft — kr.
769 kert 1 hold 800 □ öl	800 ft — kr.
789 ház Nro. 316 udvarral és kerttel 400 □ öl	200 ft — kr.
599. ház Nro. 395 udvarral és kerttel	600 ft — kr.
A sz.-somlyai 865 tjkvbeli következő szabad birtoktest u. m.	
1522 szántó, szállás dűlőben 6 hold 1110 □ öl	450 ft — kr.
1712 szántó Mörizsmál dűlőben 3 hold	200 ft — kr.
1728 „ „ „ 1 hold 1150 □ öl	180 ft — kr.
1754 „ „ „ 1 hold 440 □ öl	122 ft — kr.
1894 szántó Galagonyáson dűlőben 2 hold 1200 □ öl	195 ft — kr.
2137 szántó és kaszáló Nagyréten 4 hold	335 ft — kr.
2313 szántó Szórmálalján 1500 □ öl	160 ft — kr.
2322 szántó dtto 535 □ öl	70 ft — kr.
2396 szántó Nagymál oldalon 1 hold 400 □ öl	100 ft — kr.
2400/a szántó dtto 800 □ öl	80 ft — kr.
2589 szőlő és gyümölcsös Orhegyen 3 hold	1664 ft — kr.
2741 ház, szőlő és erdő Mesterhegyen 12 hold 1480 □ öl	5020 ft — kr.

Megjegyeztetik, hogy a 2741 sz. alatti mesterhegyi szőlő birtok a magy. kir. tek. itélő táblának 7597/868 számú határozatánál fogva árverésre három külön darabban fog kitéteni, s ezen részek vázlata, melyből a külön részek helyzete minősége, terméértéke s megfelelő becsárak kihethetők lesznek, az árverés alkalmával a venni szándékozóknak elő fog terjesztetni.

Krasznamegye telekkönyvi törvényszékének Sz.-Somlyón, 1868 július 18-kán, tartott üléséből.

NEM HIVATALOS

(284)

15/9

(2—*)

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

ő nagyméltósága a magyar kir. belügyminiszter báró Wenckheim Béla úr által ajánlva, Segesvár és vidékére nézve egyedül kapható ügynökséggel B. TEUTSCH úrnál.

WEISS BALINT,

fűtőgép Magyarországon és mellékországon számára.

(309)

(1—3)

Haszonbér.

Alólírtnak Buzás-Bocsárdon, O.-Csesztvén, Obrázsán és Mihálcfalván levő szép kiterjedésű fekvő birtokai hozza tartozó Regálékkal 1869 év január 1-től kezdődőleg hat vagy tizenkét egymásután következő évre haszonbérbe adandó. Értekezhetni személyesen vagy bérmentes levél által Balázsfalván, vagy Buzás-Bocsárdon tulajdonos KOVRIG TIVADARAL.

(308)

(1—1)

Apa-Nagyfaluban két ezer vederre való vasabroncos, száz vedres, jó használható, s jutányos áron megvehető

HORDÓK

találhatnak. Értekezhetni Bethlenben Lengyel Bálintnál.

(257)

15/9

(3—3)

WEBER M. hordozható gőzgepe!!

Helykimelés, olcsó fűtés, egyszerű kezelés mellett e gép különösen kisebb gyárakban való (alapépítés nélkül) felállításra alkalmas. Árjegyzéket küld és felvilágosítással szolgál a bécsi képviselő OESTERREICHER JÓZSEF, Fleischmarkt, 8 sz.

(306)

(1—3)

Hirdetés.

Alólírt bécsi bankárháznak

van szerencséje ezennel tudomásra juttatni, hogy a f. é. september 1-jétől kezdve

erdélyi urbéri kárpótlási kötvények illetőleg kárpótlási igények vásárlását

a jelenlegi kolozsvári (Nemzeti szálloda) irodája által eszközöl.

A t. cz. vételjogosultak ezennel fölkértem, ebbeli ajánlataikat

Herzél Leó urnak Kolozsvártt

(Nemzeti szálloda) írásban vagy szóval átnyújtani, s vele esetleges vásárlás iránt összeköttetésbe lépni.

HERZÉL és CARUTA.

Kolozsvártt, Nemzeti szálloda, 1868 september 1-jén.

(305)

15/9

(1—12)

A tisztelet

HÖLGYVILÁG

s számára.

BOPPEDE

legnagyobb őszi és téli

öltönyök

legnagyobb raktára

Bécsben

Stadt, Plankengasse, 6 sz.

Csak a legjobbat, különösen választott

s legújabb kelmékből készítve, min-

denkor raktárban találhatók:

1 Jaques püshöböl 12 ft

1 „ „ 9—12 „

1 fin. „ 15—18 „

1 „ „ 8—15 „

1 „ „ 15—30 „

1 „ „ 4—30 „

1 fél-Paletot 12—36 „

1 téli-Paletot 15—48 „

Selyem- és bársony-cikk

minden árban.

Utazó és eső-köpenyek legnagyobb

raktára.

A legnagyobb figyelmet s azonnali esz-

kölésére iránt a megrendeléseknek ke-

zeskedik a czég sok éves fennállása,

s minden nem megfelelő tárgy 14 napi

időközben becsérletetik.

(310)

15/9

(1—1)

Eladó mész,

negyven kas gazdag, tenyésztésre

való raj-mész eladó; kinek vevő szá-

déka van, értekezhetik a piacszoron

ezüst-műves SZATHMARI GYÖRGY

úrnál.